

הלכות הדרף היומי

מסכת נזיר

תוכן

- א. מי שאמר הריני נזיר מגלח יום שלשים ואחד ואם גילה ליום שלשים יצא..... 1
- ב. הריני נזיר שלשים יום אם גילה ליום שלשים לא יצא..... 2
- ג. מי שנזר שתי נזירות מגלח את הראשונה יום שלשים ואחד ואת השניה יום ששים ואחד ואם גילה את הראשונה יום שלשים מגלח את השניה יום ששים ואם גילה יום ששים חסר אחד יצא..... 2
- ד. מי שאמר הריני נזיר נטמא יום שלשים סותר את הכל ... הריני נזיר מאה יום נטמא יום מאה סותר את הכל..... 3
- ה. נטמא יום מאה ואחד סותר שלשים יום..... 3
- ו. מי שנזר והוא בבית הקברות אפי' היה שם ל' יום אין עולין לו מן המנין ואינו מביא קרבן טומאה..... 4
- ז. יצא ונכנס עולין לו מן המנין ומביא קרבן טומאה..... 5
- ח. מי שהיה טמא ונזר אסור לגלח ולשתות יין וליטמא למתים ואם גילה ושתה יין ונטמא למתים ה"ז סופג את הארבעים..... 6

דף טז.

א. מי שאמר הריני נזיר מגלח יום שלשים ואחד ואם גילה ליום שלשים יצא

נאמר בפרשת נשא (במדבר ו פסוק יג יח) וְזֹאת תִּזְכֹּר הַנְּזִיר בְּיוֹם מְלֹאת יָמֵי נְזָרוֹ וְגו' וְגִלַּח הַנְּזִיר אֶת רֹאשׁ נְזָרוֹ וְגו', צוה הנזיר לגלח ראשו במלאת ימי נזרו¹, וכבר התבאר לעיל דף ה: שהאומר² הריני נזיר שהרי הוא נזיר שלושים יום שסתם נזירות שלושים יום, התגלחת הוא לאחר

¹ מבואר הוא כי לנזיר שני גלוחים, גלוח טומאה והוא אמרו (שם) וכי ימות מת עליו, וגלוח טהרה והוא אמרו יתעלה (שם) וביום מלאת ימי נזרו, ואין ראוי שימנו שני גלוחים אלו בשתי מצות לפי שגלוח טומאה הוא מדין מצות נזירות כי מצות עשה שלו הוא שירבה פרע בקדושה כמו שבאר אותו ודן אותו הכתוב בזה ואמר שאם נטמא במת בימי הנזירות יגלח ויביא קרבן ואז ישוב ויגדל פרע בקדושה כבתחלת מנין ימי הנזירות שחייב נפשו. ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה צג
² רמב"ם הלכות נזירות פרק ד הלכה א

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

השלמת ימי נזרו, ולפיכך לכתחלה הרי זה מגלח תגלחת טהרה יום אחד ושלושים, ואם גלח ביום³ שלשים יצא⁴. שמקצת היום ככולו⁵.

ב. הריני נזיר שלשים יום אם גילח ליום שלשים לא יצא

אם אמר⁶ הריני נזיר שלשים יום, אינו מגלח אלא ביום אחד ושלושים⁷.

ג. מי שנזר שתי נזירות מגלח את הראשונה יום שלשים

ואחד ואת השניה יום ששים ואחד ואם גילח את

הראשונה יום שלשים מגלח את השניה יום ששים ואם

גילח יום ששים חסר אחד יצא

מי שנזר שתי נזירות⁸ כגון שאמר⁹ הרי עלי ב' נזירות, או הריני נזיר, ונזיר, מגלח את הראשונה ביום אחד ושלושים, כמבואר לעיל, ואת השניה ביום

³ משמע דוקא ביום אבל בלילה לא וכ"כ במנחת חינוך פרשת שמיני מצוה קמט אות א דמקצת היום ככולו ל"א אלא ביום ולא בלילה. ועיין פתחי תשובה שעה, א מובא להלן, לענין אבילות הביא מהלוקת בזה.

⁴ כיון שנדר סתם אם גילח יום שלשים עולה לנזירות ולתגלחת, להכריע מאם אמר הריני נזיר שלשים יום להלן שמשמע שיהיה נזיר כל שלשים הילכך אם גילח יום שלשים לא יצא.

⁵ אף על גב דלא מצינו מקצת היום ככולו רק באבילות דרבנן, ולענין השרשת התבואה באיסור חדש בפסחים [ג"ה א] דזה תלוי בטבע הקליטה, וכן לענין טבע העיבור בבכורות [כ' ב] אבל במניין של תורה לא מצינו מקצת היום ככולו כמו כל המצות של תורה שתלתה תורה בימים, וכן לענין זמני גדלות לא הוה מקצת היום ככולו, וגם בנדה דכתיב: שבעת ימים תהיה בנדתה, ואין תחלת יום השביעי עולה מקצתו ככולו כדאמרינן ב"ר"ה [ו' א], ולמה יעלה כאן בסוף הנזירות יום השלשים מקצתו ככולו. אך הטעם הוא כיון דבתורה אין מפורש להדיא שלשים יום רק מרמז יהיה בנימטריא תלתין [והוא איסור שאסרו על עצמו ולא שהתורה אסרתו, שפיר אמרינן מקצת היום ככולו ויום השלשים עולה לו למניין נזירות הקודמת וגם למניין נזירות שאחריו. ולכן בדיעבד אם גלח ביום שלשים יצא והשנייה מגלח לכתחלה ביום ששים שהרי עברו עליו שלשים שלימים, ובדיעבד אם גלח ביום ג"ט יצא דהוה יום השלשים שלו ומקצתו ככולו ונמצא דאמרינן ביה תרי מקצת ככולו היום הראשון והיום השלישים. ערוך השולחן העתיד הלכות נזירות סימן י סעיף ג

⁶ רמב"ם שם

⁷ שמשמע שיהיה נזיר כל שלשים הילכך אם גילח יום שלשים לא יצא. ואין אומרים בזה מקצת היום ככולו, ואפשר לומר משום יתור לשון אבל נראה דוחק לומר כן, ולפי מ"ש א"ש דכיון דהזכיר המספר וזהו דאורייתא לא אמרינן מקצת היום ככולו והוה כמו שאמר שלשים יום שלימים. ואף על גב דבגמרא שם אומר באמת באומר שלימים דווקא, אך כבר הכריחו התוס' שם [ב"ר"ה תנן ע"ש] דבאומר ל' יום הוה כשלימים, אך שכתבו משום לישנא יתירה, ולענין נראה כמ"ש. ערוך השולחן העתיד הלכות נזירות סימן י סעיף ג

⁸ רמב"ם שם הלכה ב

⁹ תפארת ישראל [יבין] מסכת נוזר פרק ג משנה ב

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נזיר

אחד וששים, ואם גלח את הראשונה יום שלשים מגלח את השניה יום שלשים¹⁰, ואם גלח יום תשעה וחמשים יצא, שמכיון שמקצת היום ככולו יום שלשים עולה לו לנזירות ראשונה ואף למנין נזירות שניה.

אולם אם אמר¹¹ הריני נזיר ל' יום ול' יום אם גילח יום ל' לא יצא כמו שהתבאר וכן אם גילח יום ל"א ויום ס' לא יצא¹².

ד. מי שאמר הריני נזיר נטמא יום שלשים סותר את הכל ...

הריני נזיר מאה יום נטמא יום מאה סותר את הכל

נאמר בפרשת נשא (שם ט - יב) וְכִי יָמוּת מֵת עָלָיו בְּפִתְעָה פִּתְאֹם וְטָמֵא רֹאשׁ נִזְרוֹ וְגִלַּח רֹאשׁוֹ בְּיוֹם טְהֻרָתוֹ בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי וְנִלְחָנוּ. וּבְיוֹם הַשְּׂמִינִי יָבֵא שְׁתֵּי תָרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה אֶל הַכֹּהֵן אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד. וַעֲשֵׂה הַכֹּהֵן אֶחָד לְחֻטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה וּכְפָר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ וּקְדַשׁ אֶת רֹאשׁוֹ בְּיוֹם הַהוּא. וְהִזִּיר לִיקָוֶק אֶת יָמֵי נִזְרוֹ וְהֵבִיא כֶּבֶשׂ בֶּן שָׁנָתוֹ לְאִשָּׁם. נַעֲטוּיְנוּ בַּזֶּה שְׁנַזִּיר שְׁנַטְמֵא עַל אֵף שֶׁלֹּא שִׁלְמָה נִזְרוֹתוֹ, מִגִּלְחַת תְּגַלַּחַת טוֹמְאָה וּמֵבִיא קִרְבָּנוֹתָיו, וּמִלְבַּד זֹאת כִּבְרַת הַתְּבַאֵר לְעֵיל דָּף ו'. שְׁנַזִּיר¹³ שְׁנַטְמֵא בֵּין בּוֹדוֹן בֵּין בַּשְּׁגָה¹⁴ וְאִפִּילוֹ טְמֵאוּהוּ עִכוּ"ם בְּאוֹנָם¹⁵ סֹתֵר אֶת כָּל יָמֵי נִזְרוֹתוֹ, בֵּין אִם נִזְרוֹתוֹ סֹתֵם שְׁלוּשִׁים יוֹם, וּבֵין אִם נָדַר לְמֵאָה יוֹם¹⁶, וּמִגִּלְחַת תְּגַלַּחַת טוֹמְאָה וּמֵבִיא קִרְבָּנוֹת טוֹמְאָה, וּמִתְחִיל לְמִנּוֹת שׁוֹב כָּל יָמֵי נִזְרוֹת, שְׁנֵאמַר (שֵׁם פְּסוּק יב) וְהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים יִפְּלוּ כִּי טָמֵא נִזְרוֹ, וְאִפִּילוֹ נְטֵמֵא בְּיוֹם מִלְאֵת יָמֵי נִזְרוֹ בְּסוּף הַיּוֹם סֹתֵר הַכֹּל.

ה. נטמא יום מאה ואחד סותר שלשים יום

¹⁰ שיום גלוח הראשון, אף על גב שגילח בו, עולה לנזירות ב', מידי דהוה אמקבל נזירות בחצי יום, שעולה לו אותו היום, נמצא שגם נזירות ב' מגלח ליום ל"א

¹¹ תפארת ישראל שם.

¹² שהרי יום ס' אינו אלא שלושים ובאומר הריני נזיר ל' בעינן ביום השלושים ואחד.

¹³ רמב"ם הלכות נזירות פרק ו הלכה ג

¹⁴ מדכתיב וכי ימות מת עליו בפתע פתאום פתע זה שיוג פתאום זה אונס ומשמע נמי מזיד. כס"מ שם

¹⁵ ומדגלי קרא גבי נזיר דדוקא אונס משמע דדוקא גבי נזיר חייב אבל בכל אינך הדרינן לכללין דאונס פטור מכל מעונש ומקרבן מולנערה לא תעשה דבר ודברים פשוטים הם. לחם משנה הלכות שנגנות פרק י הלכה ח

¹⁶ רדב"ז וכס"מ שם הלכה ד

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

נוזר שנטמא 17 אחר יום מלאה, כגון שנדר למאה יום ונטמא ביום מאה ואחד, שהוא יום הבאת קרבנות טהרה אילו לא היה נטמא, סותר שלשים יום בלבד, וכ"ש אם נדר סתם ונטמא ביום השלושים ואחד שסותר שלושים.

וכיצד יעשה י"א¹⁸ שאינו סותר אלא מדרבנן, שהרי כבר מלאו ימי נזרו, ולפיכך כשיטהר, מנלח תגלחת טומאה, ואינו צריך למנות כל ימי נזרו, אלא מתחיל למנות נזירות שלשים יום, ומגלח תגלחת טהרה ומביא קרבנות טהרה. אך אינו מביא קרבנות. וי"א¹⁹ שסותר מדאורייתא ביום מלאה בין בנזירות מועטת כנזירות סתם²⁰, ובין בנזירות מרובה, ומביא קרבנות טומאה כשיטהר, ומגלח תגלחת טומאה, ואינו צריך למנות כל ימי נזרו אלא מתחיל למנות נזירות שלשים יום, ומגלח תגלחת טהרה ומביא קרבנות טהרה, ואם נטמא אחר שנזרק עליו אחד מן הדמים אינו סותר כלום, אלא יביא שאר קרבנות טהרה שלו כשיטהר.

וכבר התבאר לעיל דף יד: שאם נטמא ביום²¹ שלאחרי יום מלאה ימי נזרו, שהוא יום שראוי לגדל שער, אילו²² גלח אחר מלאה, הרי זה אינו סותר כלום אף על פי שעדיין לא גלח, שהרי שלמה הנזירות וכל שנטפל לה.

דף טז:

ו. מי שנזר והוא בבית הקברות אפי' היה שם ל' יום אין עולין לו מן המניין ואינו מביא קרבן טומאה

¹⁷ רמב"ם שם הלכה ד

¹⁸ לדעת תוס והר"ב שם נזרו יום מאה ואחד שהוא יום תגלחת אטו יום מאה. ומ"מ לא החמירו עליו לעשותו כיום מאה שהוא יום מלאה שהוא סותר הכל, וגזרו שיסתור סתם נזירות שהוא שלשים יום בלבד:

¹⁹ דעת הרמב"ם שם

²⁰ ליקומי הלכות שם ח.

²¹ רמב"ם שם הלכה ה

²² עיין אור שמח שהבי גרם בדברי הרמב"ם אבל בערוך השולחן העתיד שם טו. גרם כגירסת הספרים או גלח אחר מלאה, הוא עניין בפ"ע והיינו שביום ל"א שהיה לו לגלח על הקרבנות גילחוהו לסטים בע"כ והוא עדיין לא הביא קרבנותיו ולא גילה ומ"מ אינו סותר. ומקור דין זה הוא בניור [ל"ש ב] דמוקי לברייתא דתניא: נוזר שגילחוהו לסטים וכו' כגון שגלחוהו אחר מלאה ומני ר"א היא דאמר כל אחר מלאה סותר ז' ע"ש, ומפרש הרמב"ם דלר"א דס"ל תגלחת מעכבא סותר ז' אבל לרבנן דתגלחת אינה מעכבת אינו סותר כלל, והתוס' מקודם מסתפקים שם בזה אך מסקנתם כן הוא ע"ש.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

מי שנדרר²³ והוא בבית הקברות, נזירות חלה עליו, ואפילו שהה שם כמה ימים אין ימים אלו עולין לו למנין שלושים ימי הנזירות, ואם התרו בו לוקה אף משום לא תאחר²⁴ על שהייתו שם²⁵. וגם אם התרו בו שלא יזיר שם לוקה.

וי"א²⁶ שלוקה על עצם קבלת נזירותו וא"צ שהייה. וי"א²⁷ שאינו לוקה על עצם קבלת הנזירות, ללא שהיה.

אבל אינו מגלח שערו ואינו מביא קרבן טומאה כשיצא משם, ואם נטמא שם בבית הקברות באחת מן הטומאות שהנזיר מגלח עליהן, אינו מגלח ואינו מביא קרבן טומאה.

ז. יצא ונכנס עולין לו מן המנין ומביא קרבן טומאה

יצא²⁸ מבית הקברות ושהה ימים, וחזר ונכנס אין אותן הימים עולין לו, ולהלן דף יט. יבואר בעזהי"ת שיצא והזה וטבל וטהר, ומנה ימים מנזירותו וחזר לבית הקברות, אותן הימים שמנה עולין לו, אם נטמא בדבר שאין הנזיר מגלח עליה. וי"א²⁹ שגם בטומאה שהנזיר מגלח עליה עולים ימים אלו לימי טומאה שיביא בשמיני קרבן טומאה.

²³ רמב"ם שם הלכה ה

²⁴ שהנזיר שמימא עצמו לוקה ארבע מלקות

²⁵ וההידוש בדין זה שלוקה על שהייתו שם דאף דלכאורה הוה לאו שאין בו מעשה מ"מ לוקה דזה שאינו יוצא ויושב שם מקרי מעשה, כמבואר בתוס' נוזר יד. ד"ה אילמא, וממילא דצריך לזה התראה דבלא התראה אין מלקות. ואח"כ השמיענו דאינו מגלח ואפילו נגע עוד בטומאה שהנזיר מגלח עליה אינו מגלח ואינו מביא קרבן, שזה אינו אלא כשנדרר בטמאה ונטמא אח"כ. ערוך השולחן העתיד הלכות נזירות סימן יח סעיף ז

²⁶ דעת הראב"ד שם

²⁷ שאם אמרו לו לא תנזור והוא נדרר שם בנזיר ולא שהה למה ילקה הלא זהו לאו שאין בו מעשה, דבשלמא בשהייה אמרנו דזה שלא יצא ויושב שם הוה כמעשה, אבל כשלא שהה הרי אין כאן מעשה כלל, והראב"ד אולי ס"ל דעקימת שפתיו הוה מעשה, אמנם בדעת הרמב"ם נלע"ד ברור כמ"ש. ערוך השולחן העתיד שם סעיף ז

ט

²⁸ רמב"ם שם הלכה י

²⁹ צריך ביאור מאי קמ"ל דכשנזר בבה"ק אין עולין למניין פשימא הא אפילו נזיר מהור שנטמא סותר הקודמים וכ"ש בנזר בטומאה, וגם מה שאומר יצא ונכנס עולין מן המניין הא הטומאה סותרת. לכן פירשו רבותינו בעלי התוס' דה"פ דאין הכוונה למניין נזירות אלא למניין הבאת קרבן טומאה, דנזיר טמא כשמביא קרבן טומאה מונה שבעה ימים ובשמיני מגלח ומביא קרבן טומאה וזה שנדרר בטומאה אינו מביא קרבן טומאה, יצא והזה וכו' ונכנס עולין לו הימים לימי טומאה שיביא בשמיני קרבן טומאה.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נזיר

**ח. מי שהיה טמא ונזיר אסור לגלח ולשתות יין וליטמא
למתים ואם גילח ושתה יין ונטמא למתים ה"ז סופג את
הארבעים**

נדר בנזיר³⁰ אפילו³¹ טמא מת חלה עליו נזירות, ואם נטמא פעם אחרת או שתה יין או גלח לוקה, ואם שהה בטומאתו כמה ימים אין עולין לו עד שיזה שלישי ושביעי ויטבול בשביעי, ויום שביעי שלו עולה לו ממנין נזירות לזה שנדר והוא טמא, אבל נזיר טהור שנטמא אינו מתחיל למנות אלא מיום השמיני והלאה. לפי שנזיר טהור צריך להביא קרבן בשמיני לפיכך לא נגמרה טהרתו בשביעי משא"כ נזיר טהור אינו חייב בקרבן ונגמרה טהרתו בשביעי לפיכך עולה לו שביעי מן המנין.

³⁰ רמב"ם שם הלכה ז

³¹ מעשה רקח שם